

Badania wstępne i szkolenie BHP

Igor Kyrzewski · 16.05.2025 · Kadry i Płace – Spółki, Kadry i Płace – JDG

▣ Wprowadzenie

Zatrudnienie pracownika wiąże się z obowiązkiem zapewnienia mu bezpiecznych warunków pracy. Przed dopuszczeniem do pracy pracodawca musi spełnić dwa podstawowe wymogi: **skierować pracownika na badania wstępne** oraz **zapewnić szkolenie wstępne BHP**. To obowiązki wynikające bezpośrednio z Kodeksu pracy.

▣ 1. Badania wstępne

▣ Podstawa prawna:

- **Art. 229 § 1-4 Kodeksu pracy**

▣ Kogo dotyczą?

Badania wstępne są obowiązkowe dla:

- **nowo zatrudnianych pracowników** (pierwsza umowa),
- **pracowników przenoszonych na inne stanowisko**, jeśli nowe stanowisko niesie za sobą inne czynniki szkodliwe lub uciążliwe,
- **osób zatrudnianych na podstawie umowy cywilnoprawnej**, jeśli praca wykonywana jest w warunkach szkodliwych (na podstawie odrębnych przepisów BHP i ZUS).

▣ Zwolnienie z badań wstępnych (od 2019 r.):

Badania nie są wymagane, jeśli:

- pracownik był zatrudniony **u tego samego pracodawcy** w ciągu ostatnich 30 dni,

- posiada aktualne orzeczenie lekarskie **z tej samej grupy stanowisk** i warunki pracy się nie zmieniły.

☐☐ **Dokumenty:**

- **Skierowanie na badania** – wystawiane przez pracodawcę,
- **Orzeczenie lekarskie** – wydawane przez lekarza medycyny pracy.

☐☐ **Brak badań = brak dopuszczenia do pracy:**

Pracownik nie może być dopuszczony do pracy **bez ważnych badań**. Naruszenie przepisów grozi grzywną od 1 000 zł do 30 000 zł (art. 283 KP).

☐☐ **2. Szkolenie BHP**

☐ **Podstawa prawna:**

- **Art. 237³ Kodeksu pracy**
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie BHP

☐☐☐ **Rodzaje szkoleń:**

1. **Szkolenie wstępne (instruktaż ogólny i stanowiskowy):**

- Obowiązkowe **przed dopuszczeniem do pracy**.
- Dotyczy wszystkich pracowników, w tym praktykantów i stażystów.
- Składa się z dwóch części:
 - **Ogólnej** – zasady BHP w zakładzie pracy,
 - **Stanowiskowej** – zasady na konkretnym stanowisku pracy.

2. **Szkolenie okresowe:**

- Odbywa się w określonych odstępach czasu (np. co 1, 3, 5 lub 6 lat – w zależności od stanowiska).
- Dotyczy osób zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych, inżynierskich, administracyjnych i robotniczych.

☐☐ **Dokumentacja:**

- Potwierdzenie odbycia szkolenia w aktach osobowych (część B).
- Osoba szkoląca musi posiadać uprawnienia do prowadzenia szkoleń BHP.

☐☐ Sankcje za niedopełnienie obowiązków

- **Grzywna** do 30 000 zł (art. 283 §1 KP)
- Możliwość **odszkodowania** w razie wypadku przy pracy, jeśli pracownik nie został przeszkolony lub zbadany
- Odpowiedzialność karna lub cywilna w razie ciężkiego naruszenia przepisów BHP

☐☐ Podstawa prawna

- **Kodeks pracy**, art. 229 i art. 237³
- **Rozporządzenie w sprawie BHP (Dz.U. 2004 nr 180 poz. 1860)**
- **Rozporządzenie w sprawie badań lekarskich (Dz.U. 2016 poz. 2067)**